

ENS NECESSITEN, PARTICIPEM-HI TOTS.

Integració d'alumnes amb discapacitats motrius

Claustre CEIP Rocafonda

RESUMEN

“Nos necesitan, participemos todos. Integración de alumnos con discapacidades motrices”

El artículo nos habla de diferentes aspectos que se ponen en juego para atender las necesidades educativas de los alumnos con dificultades motrices; el proceso que se sigue para dar una respuesta educativa coherente, la provisión de recursos (humanos i técnicos), la relación con las familias i el trabajo con los compañeros de clase.

Finalmente se hace una valoración de las dificultades que encontramos en el proceso i de la necesidad de colaboración entre los diferentes profesionales que intervienen.

ABSTRACT

“They need, let's participae. Integration of handicapped pupils”

The article talks about the different aspects we, as teachers, must pay attention to the educational needs of handicapped pupils. This is the only way to give coherent answers to their educational process. There are other important questions like the human resources' need or more technical resources and the relationship with the pupils families and also between colleagues.

In the end, the article assesses the difficulties and the need of agreement and collaboration between all the professionals working together.

1. UNA MICA D'HISTÒRIA

El CEIP Rocafonda es troba situat en un barri de Mataró que porta el mateix nom. Va néixer l'any 1978, quan aleshores la zona començava a acollir gent obrera arribada de diferents llocs de l'Estat. En l'actualitat compta amb un tant per cent força elevat de població immigrada d'altres països.

Al llarg d'aquests anys ha anat acollint alumnes amb dificultats motrius (entre altres alumnes amb nee). Per aquest motiu l'any 1997, quan a l'escola hi havia 3 nens amb aquestes dificultats, vam sol·licitar la col·locació d'un ascensor a l'edifici de Primària que finalment es va posar en funcionament l'any 2000

Fa set cursos el Departament ens va comunicar que ens convertíem en escola de concentració d'alumnes motòrics a Mataró.

A partir d'aquí hem hagut d'iniciar una sèrie de processos per tal de donar l'atenció que aquests alumnes mereixen.

2. L'ORGANITZACIÓ DE LA RESPOSTA EDUCATIVA

2.1 Identificació de les necessitats educatives

Els nens amb dificultats motòriques arriben a l'escola amb un dictamen. En aquest document es descriuen els seus nivells de competències i les necessitats educatives que presenta. Així mateix la persona de l'Equip psicopedagògic que atén el nostre centre ens passa la informació necessària per posar-nos a treballar abans que el nen comenci a assistir al centre. És important sol·licitar els recursos quan més aviat millor.

A partir d'aquí, quan ja coneixem el nen, iniciem el següent procés:

- Observació de l'alumne per part de la mestra tutora i de la mestra d'Educació Especial. El resultat d'aquestes observacions es posen en comú a través de reunions de coordinació de les dues professionals.
- Intervenció de l'EAP. Es demana la seva col·laboració per acabar de perfilar les necessitats educatives i concretar els aspectes educatius sobre els quals es veu més necessari incidir.
- Relació amb altres professionals i serveis.

Cal una estreta col·laboració amb tots els professionals que atenen el nen tant a dins

de l'escola (els ja esmentats) com fora. Entre aquests últims tenim una relació

habitual amb el CEDIAP, fisioterapeutes externs, personal mèdic.

2.2 Adaptació curricular

Aquesta adaptació es pot fer a dos nivells:

- Aspectes relacionats amb la seva dificultat física. Es prioritza la seva autonomia i màxima integració a les activitats del seu grup-classe.
- Aspectes relacionats amb aprenentatges curriculars. Alguns d'aquests Alumnes, a part de discapacitats físiques també presenten dificultats cognitives i d'aprenentatge.

2.3. Recursos necessaris

2.3.1 Recursos humans:

- Tècnics Auxiliars d'Educació Especial: són professionals que a temps parcial o complet (depenent de les necessitats de cada l'alumne) s'encarreguen d'ajudar al nen en els seus desplaçaments, atendre les necessitats fisiològiques (anar al W.C, bolquers, sondatge...) afavorir la seva autonomia dins l'aula o acompanyar-los a les sortides, entre d'altres tasques. També els atenen parcialment dins l'horari de menjador escolar per tal que puguin gaudir d'aquest servei com la resta d'alumnes del centre. Cal dir que aquests professionals participen en les reunions de treball donat que són persones que segueixen molt de prop l'alumne i compten amb informació molt valuosa.
- Mestra d'Educació Especial; la seva intervenció es concreta a través de l'atenció directa si l'alumne necessita suport en els aprenentatges escolars i/o l'observació sistemàtica del procés que segueix l'alumne
- Logopeda: molts d'aquests alumnes tenen associats problemes de llenguatge o parla. En aquest cas són atesos per una logopeda del CREDA

2.3.2. Recursos físics:

Aquests recursos varien en funció de les necessitats de l'alumne

- Ajuts a la mobilitat i control postural: cadires de rodes, caminadors, coixins, cadires adaptades...
- Adaptacions facilitadors de l'autonomia del nen: alces per arribar als llocs, lavabos i wc adaptats, penjadors i poms de les portes adequats a la seva alçada....
- Adaptacions que facilitin el processos d'aprenentatge: treballs amb paper de format gran, ordinadors ....

Per tal d'establir aquestes adaptacions comptem amb la col·laboració de l'UTAC que fa una valoració de les necessitats dels nens i la prescripció de les adaptacions que necessiten.

- Adaptacions de barreres arquitectòniques: disposem d'un ascensor però cal dir que la nostra escola, malgrat ser d'integració motòrica és plena de barreres arquitectòniques que s'han de salvar amb l'ajut del personal del centre.

2.4. Relació amb altres professionals i serveis

Cal una estreta col·laboració amb tots els professionals que atenen el nen tant a dins de l'escola (els ja esmentats) com fora. Entre aquests últims tenim una relació habitual amb el CEDIAP, fisioterapeutes externs, personal mèdic.

3. LA RELACIÓ AMB LES FAMÍLIES

El procés d'acceptació i adequació a les necessitats que van sorgint, no es gens fàcil per a uns pares que tenen un fill amb dificultats motòriques. A més, en molts dels casos pateix altres problemàtiques mèdiques o cognitives que agreugen el problema. Des de l'escola, intentem que des d'un primer moment les famílies se sentin acollides i acompanyades en el procés d'escolarització del seu fill.

Hem trobat que una de les maneres de facilitar aquest acompanyament és buscar diferents espais de comunicació, on puguin transmetre les seves inquietuds i informar-se del procés que segueix el seu fill.

Aquests espais es concreten en entrevistes a diferents nivells:

- El/la tutor/a juntament amb la mestra d'EE tracten temes relacionats amb els aprenentatges i funcionament de l'aula.
- El/la Coordinador/a (que forma part de l'Equip Directiu) aborda temes més institucionals (serveis que els ofereix l'escola, beques, recursos...) d'aquesta manera els pares tenen una visió de conjunt, de com l'escola segueix l'escolarització del seu fill.
- El psicopedagog de l'EAP com a professional col·laborador del centre, va fent un seguiment del nen. Valorem que és important que aquests professionals, a banda d'abordar aspectes d'aprenentatge, puguin canalitzar els aspectes emocionals que es van generant -tant per part dels alumnes com dels seus pares-.

4. ELS COMPANYS

Des de la nostra experiència, la relació d'un nen/a amb dificultats motòriques amb els seus companys és força positiva. Es genera una dinàmica de respecte i ajut (que cal vetllar per que no es converteixi en sobreprotecció).

L'abordatge de les particularitats d'aquests alumnes es realitza en un context més ampli. Realitzem amb tots els alumnes una sèrie d'activitats on es treballen les diferències, autoconeixement i respecte mutu entre tots els companys. Cada nivell treballa alguns d'aquests aspectes a partir de diferents tècniques i continguts que s'adeqüen a les edats dels nens.

5. UN DIA D'ESCOLA PER A LA W.A

Creiem interessant exemplificar el dia a dia d'aquest treball amb una descripció del que pot ser una jornada escolar per a una de les nostres alumnes.

La W. en aquests moments està escolaritzada al primer curs d'Educació Primària. Va arribar al centre el segon curs d'Educació Infantil procedent del Marroc.

Pateix lesions cerebrals que li dificulten tota la motricitat en general; marxa, control postural, motricitat fina, parla... La seva evolució ha estat bona i ha passat de desplaçar-se amb caminadors i

cotxet a fer-ho de manera autònoma (tot i que amb dificultats). Són les 9h., sona la música que avisa els alumnes que ja poden pujar cap a les aules. La W. es dirigeix cap al vestíbul on l'espera l'auxiliar d'EE que l'ajuda a pujar les escales fins al primer pis. Hem acordat que no utilitzi l'ascensor per tal de reforçar els moviments i la coordinació que el pujar i baixar escales implica. La nena entra a l'aula i realitza força autònomament les mateixes rutines d'entrada (penjar l'abric, posar-se la bata, baixar la cadira, seure...) que els seus companys d'aula.

Avui a primera hora es fan activitats de llengua (aquest matí no rep suport d'E.E. ni logopèdic). Segueix les explicacions que el seu tutor fa per a tot el grup. A l'hora de treball individual realitza uns exercicis amb el seu ordinador portàtil (que acabem de aconseguir després d'iniciar el procés de demanda quan la nena feia segon curs d'Educació Infantil).

L'auxiliar ajuda a posar en funcionament l'aparell i el tutor li indica la feina a fer. Tots dos van supervisant el seu treball.

Arriba l'hora d'anar al pati, l'auxiliar l'acompanya i, juntament amb els mestres que vigilen el pati, observa el seu joc i vigila que la nena no es posi en situació de perill. En ocasions també fa de pont entre ella i els seus companys de joc, quan no pot participar de manera autònoma degut a les seves dificultats motrius.

Després del pati fan Educació física, l'auxiliar l'acompanya i l'ajuda ha realitzar els exercicis adaptats per a ella.

Al migdia, es queda a dinar com altres nens de l'escola, en aquests moments també hi intervé la persona auxiliar.

A la tarda hi ha tallers de plàstica. Pel número d'hores assignat, la W. no pot tenir l'ajut de l'auxiliar cap tarda. El mestre encarregat del taller li ha de dedicar una especial atenció donat que té forces dificultats per realitzar els treballs i sovint se li han d'adaptar.

Són les cinc, ha acabat la jornada escolar, la W. i els seus companys s'acomiaten del seu tutor fins al dia següent.

A la W. encara li queda fer una activitat fora de l'escola, la seva mare l'espera per dur-la a les sessions de rehabilitació que fa amb la fisioterapeuta del Centre d'Assistència Primària de la zona.

6. ALGUNES REFLEXIONS DES DE LA PRÀCTICA

Acollir els nens amb nee dins l'escola ordinària, no es una tasca gens fàcil, si es vol que els resultats siguin positius.

L'Administració ha de facilitar molts dels aspectes que al llarg de l'article hem esmentat. En la nostra realitat no ha estat així. Ens trobem amb una sèrie d'entrebancs que dificulten molt la nostra tasca. Alguns d'ells serveixen a tall d'exemple:

- L'escola, malgrat estar declarada com a centre d'integració de nens amb dificultats motòriques, és plena de barreres arquitectòniques que dificulten la mobilitat i autonomia d'aquests alumnes. Després de.... anys de demandes encara no s'han fet totes les actuacions necessàries, ni per part de la Generalitat ni de l'Ajuntament. Cal dir que en aquests moments hi ha un projecte aprovat per part de l'Ajuntament, amb subvenció de la Generalitat. Es preveu que comencin en un termini de dos mesos.
- Dotar-nos dels professionals necessaris per atendre amb dignitat aquests alumnes suposa també *un estira i afluixa* continu entre el centre i el Departament.
- Quan a un alumne/a se li prescriu algun tipus d'adaptació (alces, cadira, caminadors...) és el centre qui s'ha d'encarregar de buscar, encarregar i comprar l'objecte després d'obtenir permís i tramitar els papers per tal de rebre els diners necessaris. És un procés llarg i feixuc, en el qual s'inverteixen moltes hores per trobar el lloc i desplaçar-se a comprar els materials (moltes vegades no són fàcils d'obtenir). Seria

més rendible per tothom, si el procés es centralitzés des del Departament.

- Valorem la feina que realitza l'UTAC però no podem gaudir del seu assessorament tot el que necessitaríem. Un sol equip de professionals per a totes les escoles de Catalunya és insuficient.
- Els papers dels dictàmens, que són un punt de partida important per començar a treballar, ens arriben a l'escola ben entrat el curs. Quan ja han perdut part de la seva utilitat i nosaltres hem hagut de buscar la informació directa a través del professional de l'EAP.
- De la mateixa manera que aquests nens tenen atenció logopèdica dins del centre per part del CREDA, també seria important comptar amb un fisioterapeuta a l'escola. D'aquesta manera la coordinació seria més estreta i podrien millorar molts aspectes educatius que afecten aquest àmbit i que ara no podem resoldre satisfactòriament.

Un altre punt important, que s'han anat reflectint al llarg de l'es-

crit, és la coordinació de tots els professionals que envolten el nen i la seva família. Moltes vegades suposa un esforç important per trobar els espais i el temps d'intercanvi però que són necessaris si tenim clar que l'alumne és una persona i no una suma de diferents aspectes.

Finalment, caldria dir que l'experiència ens ajuda a anar establint una sèrie de criteris generals a l'hora d'atendre aquests alumnes. Però és molt important no perdre de vista la individualitat de cadascun d'ells que moltes vegades ens porta a respostes diferents davant situacions similars. Com hem dit abans, per damunt de tot, **cada alumne és una persona única i duu amb ell seu propi bagatge.**

Correspondència amb els autors: *Claustre CEIP Rocafonda.*
C/ Ciutat de Tàrraga, 41. 08304 Mataró. T. 93 790 37 51. E
mail: a08034746@xtec.net

